

MIJN LESBISCHE ROMAN

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door het Cultuurfonds.

het cultuurfonds

De vertaler ontving voor deze vertaling een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

© Renee Gladman, 2024

Oorspronkelijke titel *My Lesbian Novel*, verschenen bij Dorothy a publishing project

© Nederlandse vertaling Nicolette Hoekmeijer en Velvet Publishers, 2025

Tekst- en datamining niet toegestaan.

Omslagbeeld Renee Gladman

Omslagontwerp Anouk de l'Ecluse

Auteursfoto Garrett Elliott

Zetwerk Perfect Service

Drukwerk Wilco

ISBN 9789493384811

www.velvetpublishers.nl

Renee Gladman

Mijn lesbische roman

Vertaald door
Nicolette Hoekmeijer

Velvet Publishers
Amsterdam

'The book rearranges itself in your life.'
Danielle Vogel, *Between Grammars*

I

I: Hoe laat je hem beginnen, de roman die je hoopt te schrijven?

R: Op dit moment droom ik twee romans bij elkaar, maar deze – waar we het nu over gaan hebben – is de meest uitdagende. Hij speelt zich af in een stad, wat voor mij als schrijver niets nieuws is. Ik ben altijd al dol geweest op steden. Er zijn geliefden. Ook niets nieuws. Maar ik ga proberen iets anders te doen met hoe het verhaal zich voltrekt. Als ik een roman schrijf, weet ik meestal dat het een roman is omdat ik schrijf met een gevoel van continuïteit: ik schrijf naar buiten toe, ik schrijf toe naar een vorm, een vorm die ik invul, al zou ik tijdens het schrijven niet kunnen zeggen wat voor vorm dat is. In deze nieuwe roman moet het pad strakker omlijnd zijn. Ik wil dat iemand iemand anders ontmoet. Normaal gesproken wil ik ook dat mensen elkaar ontmoeten, maar dan terwijl ze van de ene plek naar de andere gaan. Ze blijven niet lang bij elkaar; we weten nauwelijks waar ze vandaan komen, waar ze naartoe gaan. Soms hebben die twee mensen seks. Ooit hebben twee personages een heel lange alinea seks gehad. Dat was in *Event Factory*. Maar meestal blijft het bij één zin. In deze roman wil ik alles vertragen. Ik laat de roman beginnen door met ie-

mand naar het strand te gaan; ik laat hem beginnen in een vliegtuig, op een zolderetage. Ik ga een week lang op een bankje in het park zitten. Ik laat hem beginnen omdat ik een bepaalde plek achter me moet laten, omdat ik op zoek ben geweest naar dit verhaal dat ik niet kan vinden of waar ik geen genoeg van kan krijgen omdat het zich niet ontrolt zoals ik zou willen.

I: Ja. Maar ik vraag me af hoe je zou beginnen met het construeren van de narratieve ruimte, al helemaal bij een roman die je zo vreemd is.

R: Waarom denk je dat hij me vreemd is?

I: Nou ja, zo te horen wil je echt een verhaal schrijven, en ik zou je eerdere romans niet per se typeren als verhalen met een plot. Wat ga je zeggen om te beginnen?

R: Om te beginnen probeer ik te zien wie er zijn:

Mijn geheugen laat me in de steek. Ik kan je geen moer vertellen over mensen die ik kende in de tijd dat ik ze kende. Ik weet nog wel alle namen van de mensen aan deze tafel, maar dat is omdat ik ze pas net heb ontmoet. Het zijn onbekenden voor me. We zitten met dertien bouwers in een kamer en proberen een probleem op te lossen; we benaderen het probleem door ons eerst voor te stellen. We zeggen onze naam; zeggen bij welke afdeling we werken. En ik grijp die namen stuk voor stuk beet en stop ze in een helder verlichte ruimte in mijn hoofd en zodra ik de kans krijg roep ik een naam van een van de an-

deren in de kamer en ik voel mezelf een beetje groeien als ik zie dat ik indruk heb gemaakt. Niemand is zo goed in dit spelletje als ik. Dit is een van de dingen die ik doe om te aarden. Soms raak ik het spoor bijster, met al die markeringen die grenzen aangeven, en voelt het alsof ik uitvloeit over het wegdek, alles op mijn pad beplek, op een vage manier overal ben, en als ik dan een mening moet geven of me iets moet herinneren van wat Ellis en ik hebben gedaan toen we in Londen waren, lijkt het alsof ik niet meer voldoende van mezelf over heb om een vorm te creëren of een vorm te zien die in de buurt zou kunnen komen van een herinnering. Ik zeg niet dat ik geen herinneringen heb. Het is meer zo dat ik, nu ik de veertig nader, merk dat ik de grip verlies op sommige details van mijn ervaringen, en dat het de details zijn die de grenzen vormen.

Zo liep ik een week geleden over Broadway om koffie te halen bij J. Het was een van de ochtenden dat ik thuis werkte. Maar om thuis ook echt te kunnen werken moet ik elke twee uur even de deur uit. Ik heb iets nodig: espresso, zuurstof. Ik moet in een boek bladeren. Ik moet gaan lunchen met mijn beste vrienden, Esther en Marcel. Voor mijn werk moet ik zo nu en dan een gebouw bekijken, al helemaal als ik thuis werk. Hoe dan ook, dit was de eerste keer die dag dat ik me buiten waagde. De herfst is mijn favoriete seizoen, zeker eind oktober als ik weer lekker mijn standaard uniform kan dragen: prachtige tweed blazer, T-shirt met diep uitgesneden V-hals, mijn skinny's en lichte leren laarzen. Mijn haar zit warrig. Ik stond te wachten op mijn espresso toen ik een vrouw met een Brits accent hoorde zeggen: 'June?' Een apart soort Brits. Niet honderd procent Brits, dacht ik.

Hmm. Ik heb mezelf in een lastig parket gemanoeuvreerd. June is nogal een serieus type, hè? Ik heb geen idee hoe ik haar ga neerzetten.

I: Weet je waarom je hebt besloten het verhaal vanuit haar perspectief te vertellen?

R: Volgens mij maakt ze maquettes voor een architect.

I: En daardoor heb je het gevoel dat je haar kent?

R: Ik weet het niet zo goed. Het is nog te vroeg om te zeggen.

I: Oké. Snap ik. We komen hier later wel op terug. Hoe zit het met die andere mensen die je noemde? Wie is Ellis? Wie zijn Esther en Marcel?

R: Ellis is Junes vriendje. Het is zo raar om dat woord op te schrijven – ‘vriendje’. Ik heb dit woord nog nooit gebruikt in fictie. En, ik denk ook dat de meeste heterovrouwen die ik ken inmiddels een man hebben; in mijn wereld zegt verder iedereen geloof ik ‘partner’. Maar goed, in dit geval is Ellis echt Junes vriendje.

I: Waarom is dat uitgerekend iets wat je over June weet?

R: June is heel slim. Ze is opgegroeid in de East Village, als dochter van een kunstenares en een ingenieur. Ze gaat om

met heel veel verschillende mensen. Al haar hele leven. Maar het milieu waarin ze verkeert is heel heteroseksueel. Zij is progressief. Maar ze is niet queer op de manier waarop zoveel hetero's tegenwoordig queer zijn. Ouderwets straight met wilde haren.

I: Is ze Afro-Amerikaans?

R: Dat weet ik nog niet. Ik kom er niet zo goed uit. Dat is een van de redenen dat het zo lang heeft geduurd voordat ik aan deze roman begon. Normaal gesproken kom ik nooit zo dichtbij dat het nodig is om te zeggen hoe mensen eruitzien. Ik kijk altijd naar ze door een tunnel. Bovendien zijn mijn personages meestal inwoners van Ravicka. Niemand vraagt me ooit hoe ze eruitzien. Ik heb geen flauw idee wat lezers voor zich zien als ze lezen over Ana Patova en haar vrienden die samen hun boeken schrijven. Wat zie jij voor je?

I: Qua gezichten, bedoel je?

R: Ja.

I: Die zijn een beetje wazig. Het is eerder zo dat ik een bepaald idee heb over hun uiterlijk. Ana Patova heeft een knot. Een meter tachtig, mooie sleutelbenen, mager. Luswage heeft golvend bruin haar. Zij is kleiner, gezet, ouder. Degene die verdwijnt heeft een rond gezicht; hij is een beetje mollig. Een van de mannen is echt oud; hij heeft een lange, grijze paardenstaart.

R: Ze zijn dus wit?

I: Niet per se. Interessant van kleur. Donkerder. Maar niet zwart. Je zegt wel dat het Oost-Europeanen zijn.

R: Dat zeg ik inderdaad, ja. Het is een vreemde impuls. Verbijsterend dat we naar beneden kunnen kijken en ons lichaam kunnen zien; we zien onze armen en benen maar nooit ons gezicht. We zien de gezichten van anderen. Het is dat we spiegels hebben, maar anders zou ik misschien denken dat ik eruitzie zoals Danielle, omdat ik haar gezicht het vaakst zie. Maar ik wil dat de lezers June herkennen. Ze is mooi op een onnadrukkelijke manier. Niet iedereen ziet het. Maar wie het wel ziet, vindt haar adembenemend. Volle lippen. Wilde bos haar. Ze houdt van een man. Hij heet Ellis.

I: Kun je me een voorbeeld geven van hoe een scène tussen hen eruitziet?

R: In de taal van de roman, of wil je gewoon dat ik beschrijf wat voor stel ze zijn?

I: Nou, ik ben wel benieuwd hoe de roman hen zou neerzetten.

R: Oké. Komt ie:

Ellis en ik lopen door de stad, als zoveel stelletjes die de hipstertijd achter zich hebben liggen. Onze lichamen nog altijd slank en stijlvol,

maar misschien bewegen we ons net iets minder zelfverzekerd, staan we iets minder aan dan vroeger. De paden die wij volgen zijn helder verlicht en omdat we allebei succesvol zijn, lijken ze vaak geëffend. Ik knijp in zijn billen terwijl we over de Highline lopen en hij knijpt in mijn billen. 'We zijn een beetje ingekakt,' beken ik aan Esther, die momenteel single is en zegt dat ik blij moet zijn dat we zo'n 'harmonieus' bestaan hebben weten op te bouwen. Ellis en ik gaan macrobiotische groenten met gestoomde zalm eten in de Village. We hebben het over een bod dat zijn vriend Charles heeft gedaan op een brownstone in Harlem. Ik kijk vanuit mijn ooghoeken naar voorbijgangers. Ik denk dat sommige mensen ons mooi vinden, benijdenswaardig. We willen een huis kopen en dan bedoel ik geen kast. Maar zelfs als je het goed voor elkaar hebt moet je in deze stad astronomische bedragen verdienen om iets te kunnen kopen waarin je het gevoel hebt groots te leven. We hebben veel ramen nodig. Ik in ieder geval. Ik moet hoog boven straatniveau zitten. Ik wil een kamer om in te slapen en een lichte kamer om te bouwen. Ik wil bakstenen en chroom. Als ik Ellis vraag wat hij wil, dan zegt hij 'kastruimte', en vervolgens zegt hij 'een seizoenskaart', omdat Charles zowel een seizoenskaart heeft voor de Yankees als voor de Knicks. En Ellis en Charles zitten gevangen in een of andere strijd die al minstens vijftien jaar gaande is. Iedereen loopt op een manier die duidelijk maakt dat ze allemaal verwachten dat er vanavond iets moois staat te gebeuren. Ik voel me eerder in de greep van iets dat ten einde loopt, alsof het zondagavond is en er morgen weer gewerkt moet worden. Maar het is donderdagavond. Ik ben hier. Ik leg een hand op zijn schouder terwijl we wachten tot het licht op groen springt, inmiddels weer terug op straatniveau. Hij kijkt op me neer. Zijn ogen staan liefdevol. Ik probeer zijn blik vast te houden, maar ik voel mezelf wankelen. 'Hoor je dat, iedereen zegt